

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ"-СКОПЈЕ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРОЕКТ

ЗА ПОВТОРНА АКРЕДИТАЦИЈА НА ЕДНОГОДИШНА (60 КРЕДИТИ)
СТУДИСКА ПРОГРАМА ПО СПЕЦИЈАЛНА ЕДУКАЦИЈА И
РЕХАБИЛИТАЦИЈА – СПЕЦИФИЧНИ ТЕШКОТИИ ВО УЧЕЊЕТО ОД II
(ВТОР) ЦИКЛУС НА СТУДИИ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Скопје, 2018 година

ОПШТ ДЕЛ

1. Назив на предлагачот на студиската програма:

Предлагач на студиската програма на втор циклус студии е Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет во Скопје, во рамки на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

2. Назив на студиската програма:

Студиска програма за втор циклус на студии по Специјална едукација и рехабилитација - специфични тешкотии во учењето.

3. Времетраењето на студиите:

Времетраењето на студиите е 2 семестри, еден семестар носи 30 ЕКТС кредити или вкупно 60 ЕКТС кредити.

4. Услови за запишување на студиите

Условите и начинот за запишување на студиите е регулирано со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и втор циклус на студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (пречистен текст) објавен во Универзитетски гласник на УКИМ, БР.254/13), попрецизно со утврдените критериуми објавени во Конкурсот од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

5. Академски назив со кој се стекнува студентот по завршување на студиите:

- Магистер по специјална едукација и рехабилитација – специфични тешкотии во учењето

6. Додаток на диплома

Во додатокот на диплома е наведена една од четрите изборни насоки која ја избрал студентот:

- Интелектуална попреченост и аутизам
- Оштетување на слухот

- Оштетување на видот
- Моторни нарушувања
- Специфични тешкотии во учењето

Студиска програма: СПЕЦИЈАЛНА ЕДУКАЦИЈА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА

Насока: СПЕЦИФИЧНИ ТЕШКОТИИ ВО УЧЕЊЕТО

Звање: Магистер по специјална едукација и рехабилитација од областа на специфичните тешкотии во учењето

I СЕМЕСТАР

Задолжителни предмети

р. бр	КОД	НАСЛОВ НА ПРЕДМЕТОТ	НАСТАВНИК/ЦИ	КРЕДИТИ	ЧАСОВИ
1.	ДП 1051/18	Специфични тешкотии во учењето (дислексија, дисграфија, диспраксија и дискалкулија)/ Specific Learning Difficulties (Dyslexia, Dysgraphia, Dyscalculia and Dyspraxia)	Доц. д-р Александра Каровска Ристовска	8	18
2.	ДП1052/18	Процена на специфични тешкотии во учењето	Проф. д-р Горан Ајдински	8	18
3.	ДП1053/18	Тешкотии во учење кај лица со бихејвиорални проблеми	Проф. д-р Зоран Киткањ	8	18
4.		Предмет од Листа бр. 1		6	13
	Вкупно			30	

II СЕМЕСТАР

р. бр	КОД	НАСЛОВ НА ПРЕДМЕТОТ	НАСТАВНИК/ЦИ	КРЕДИТИ	ЧАСОВИ
			И		

1.	ДП 1044/18	Планирање на научното истражување	Проф. д-р Наташа Ангеловска-	6	13
2.		Предмет од Листа бр. 1		6	13
3.		Изборен предмет од Листата слободни предмети на УКИМ		3	6
4.	ДП 3013/18	Магистерски труд		15	
	Вкупно			30	

Листа бр. 1

р. бр	КОД	НАСЛОВ НА ПРЕДМЕТОТ	НАСТАВНИК/ЦИ	КРЕДИТИ	ЧАСОВИ
1.	ДП 501И/18	Психологија на деца со специфични тешкотии во учењето	Проф. д-р Орхидеја Шурбановска	6	13
2.	ДП 502И/18	Лингвистички аспекти на дислексијата	Доц. д-р Љубица Кардалеска	6	13
3.	ДП 503И/18	Инклузивен курикулум со ученици со специфични тешкотии во учењето	Доц. д-р Александра Каровска Ристовска	6	13
4.	ДП 504И/18	Современи трендови во окупационата терапија	Доц. д-р Оливера Рашиќ-Цаневска Проф. д-р Наташа Чичевска Јованова	6	13
5.	ДП 101И/18	Генетски аспекти на лицата со инвалидност	Проф. д-р Владимир Трајковски	6	13
	Вкупно				

Предмети за листата на УКИМ

р. бр	КОД	НАСЛОВ НА ПРЕДМЕТОТ	НАСТАВНИК/ЦИ	КРЕДИТИ	ЧАСОВИ
-------	-----	---------------------	--------------	---------	--------

1.		Академско пишување	Проф. д-р Владимир Трајковски	3	6
2.		Дислексија и дисграфија	Доц.д-р Александра Каровска Ристовска	3	6
3.		Вонинституционална заштита и рехабилитација на лица со инвалидност	Доц. д-р Наташа Станојковска Трајковска	3	6
4.		Инклузивно образование на ученици со моторни нарушувања	Проф. д-р Наташа Чичевска-Јованова Доц. д-р Оливера Рашиќ-Цаневска	3	6

Табела 1. Утврден сооднос помеѓу задолжителните, изборните и слободни предмети од вкупниот број предмети кои студентот ќе ги положи до магистрирањето

	Задолжителни предмети Максимум 60%		Изборни предмети 30%		Минимум 10% слободен избор		Вкупно предмети до магистрирање
ВКУПНО	4	57,1%	2	28,5%	1	1,4%	7

Табела 2. Листа на задолжителни предмети

Реден Број	Назив на предметите во програмата	Семестар
1.	Специфични тешкотии во учењето (дислексија, дисграфија, диспраксија и дискалкулија)/ Specific Learning Difficulties (Dyslexia, Dysgraphia, Dyscalculia and Dyspraxia)	1
2.	Процена на специфични тешкотии во учењето	1

3.	Тешкотии во учење кај лица со бихејвиорални проблеми	1
4.	Планирање на научното истражување	2

Табела 3. Листа на изборни предмети

Реден Број	Назив на предметите	Семестар
1.	Генетски аспекти на лицата со инвалидност	1/2
2.	Психологија на деца со специфични тешкотии во учењето	1/2
3.	Лингвистички аспекти на дислексијата	1/2
4.	Инклузивен курикулум со ученици со специфични тешкотии во учењето	1/2
5.	Современи трендови во окупационата терапија	1/2

ПРИЛОГ БР. 5

**СОДРЖИНА НА ЗАДОЛЖИТЕЛНИ И ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ОД
ВТОР ЦИКЛУС СТУДИИ**

Предметна програма од втор циклус на судии

1.	Наслов на наставниот предмет	Специфични тешкотии во учењето (дислексија, дисграфија, дискалкулија и диспраксија) / Specific Learning Difficulties (Dyslexia, Dysgraphia, Dyscalculia and Dyspraxia)			
2.	Код	ДП1051/18			
3.	Студиска програма	Специјална едукација и рехабилитација			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за дефектологија			
5.	Степен (прв, втор, трет)	втор			
6.	Академска година/семестар	I семестар	7.	Број на ЕКТС	8

				кредити	
8.	Наставник	Доц. д-р Александра Каровска Ристовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување напредни знаења за симптомите и состојбите кои најчесто се сретнуваат во училищата: дислексија, дисграфија, дискалкулија и диспраксија и познавање на силните и слабите страни кои најчесто се поврзани со секоја од овие состојби. Стекнување на вештини за креирање и давање практични сугестии за модифицирање на наставните материјали и методи со цел зголемување на нивната пристапност.				
11.	Содржина на предметната програма: Видови специфични тешкотии во учењето. Теории и причини за настанување на дислексијата, дисграфијата, дискалкулијата и диспраксијата.. Развој на вештини за читање и пишување во предучилишниот период. Методи и стратегии на подучување. Семантички пристапи на подучување. Пристапи на подучување базирани на вештини. Истражувања во областа на специфичните тешкотии во учењето. Ресурси за лица со специфични тешкотии во учењето. Возрасни лица со специфични тешкотии во учењето.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, семинарски/преводи, консултации, мултимедија				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	240			
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 18 часови, проектни и самостојни задачи 112 часови и индивидуална работа 110 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	18 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	60 часови	
		16.2	Самостојни задачи	52 часови	
		16.3	Домашно учење	110 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			60 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			30 бодови
	17.3	Активност и учество			10 бодови

18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Редовност во наставата и реализација на тековните задолженија			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски; англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Casbergue, Renee; Strickland, Dorothy	Reading and writing in Preschool: Teaching the Essentials	Guilford Press	2015
		2.	Westwood, Peter	Reading and Learning Difficulties	David Fulton Publishers	2001
		3.	Selikowitz, Mark	Dyslexia and other learning difficulties	Oxford University Press	2012
	22.2	Дополнителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Каровска Ристовска А. Кардалеска Љ. Ајдински Г.	Специфични тешкотии во учењето (дислексија, дисграфија, дискалкулија и диспраксија)	Филозофск и факултет	2016
		2.	Frank, Yitzchak	Specific Learning Disabilities	Oxford University Press	2014
		3.	Nakra, Onita	Children and Learning	Allied Publishers	2003

				Difficulties	Limited	
		4.	Hudson, Diana	Specific Learning Difficulties: What teachers need to know	Jessica Kingsley Publishers	2015

Предметна програма од втор циклус на судии	
1.	Наслов на наставниот предмет
	Процена на специфични тешкотии во

		учењето			
2.	Код	ДП1052/18			
3.	Студиска програма	Специјална едукација и рехабилитација			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за дефектологија			
5.	Степен (прв, втор, трет)	втор			
6.	Академска година/семестар	I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Проф. д-р Горан Ајдински			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):Стекнување на напредни знаења за процената на ученици со специфични тешкотии во учењето. Стекнување на вештини за користење на алатките за процена на ученици со дислексија, дисграфија, дискалкулија и диспраксија.				
11.	Содржина на предметната програма:Основни принципи за дијагностичка процена. Процедури за тестирање. Вештини за декодирање. Стандарди за читање. Процена на писменост. Процена на тешкотии во математичката писменост. Процена на праксија. Процена на тешкотии кои заеднички се јавуваат: сензорна перцепција и интеграција. Процена на тешкотии кои заеднички се јавуваат: сензорна перцепција и интеграција. Процена на тешкотии кои заеднички се јавуваат: когниција, писменост и социјална комуникација. Процена на тешкотии кои заеднички се јавуваат: флуентност на движење, проблеми со латерализација, ритам и време.Алтернативни когнитивни пристапи за процена. Развивање на рамка за процена. Извори и ресурси за процена.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, семинарски/преводи, консултации, мултимедија				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	240			
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 18 часови, проектни и самостојни задачи 132 часови и индивидуална работа 90 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	18 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	84 часови	

		16.2	Самостојни задачи	48 часови		
		16.3	Домашно учење	90 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1	Тестови		60 бодови		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		30 бодови		
	17.3	Активност и учество		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Редовност во наставата и реализација на тековните задолженија			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски; англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mather, Nancy; Wendling, Barbara	Essentials of Dyslexia Assessment and Intervention	John Wiley&Son s	2011
		2.	Reid, Gavin; Elbeheri, Gad; Everatt, John	Assesing Children with Specific Learning Difficulties: A Practical Guide	Routhledge	2016
		3.	Macintyre, Christine; Deponio, Pamela	Identifying and Supporting Children with Specific Learning Difficulties	Routhledge Falmer	2003
		4.	Каровска	Процена и стратегии	Филозофск	2018

		Ристовска А. Кардалеска Љ. Ајдински Г. Шурбановска О.	за работа со ученици со дислексија, дисграфија, дискалкулија и диспраксија	и факултет	
22.2	Дополнителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Kaufman, Alan; Kaufman, Nadeen	Specific Learning disabilities and difficulties in children and adolescents	Cambridge University Press	2001
	2.	Westwood, Peter	Reading and Learning Difficulties	David Fulton Publishers	2001

Предметна програма од втор циклус на судии					
1.	Наслов на наставниот предмет	Тешкотии во учењето кај лица со бихевиорални проблеми			
2.	Код	ДП1053/18			
3.	Студиска програма	Специјална едукација и рехабилитација			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за дефектологија			
5.	Степен (прв, втор, трет)	втор			
6.	Академска година/семестар	I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Проф. д-р Зоран Киткањ			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма:</p> <p>Запознавање со факторите за ризично однесување; феноменологијата на нарушувањата во општественото однесување, можностите за адаптација во училиштето; превенција и рана психосоцијална интервенција како предуслов за успешно вклучување во образовниот процес; проблемите во образованието на учениците со пореметување во однесувањето и нивно вклучување во општествената средина.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Терминолошко означување и дефинирање на пореметувањата во однесувањето; Подготвеност на детето за тргнување во училиште; Интелигенција, емоционални, социјални и физички карактеристики кај воспитно запуштените деца и малолетните престапници; Личност на малолетниот престапник и воспитно запуштеното дете; Етиологија на пореметувањата во однесувањето; Биолошки, психолошки и социолошки теории на престапничко однесување; ADHD (етиологија, основни карактеристики, психосоцијален пристап, инструкции и упатства во воспитно-образовната работа со хиперактивните ученици);</p>				

	Принципи и фази во ресоцијализацијата; Превентивна функција на семејството, училиштето, средствата за масовна комуникација, Центар за социјална работа и Органите на прогонот.			
12.	Методи на учење: Фронтално (директно) поучување, презентации, дискусии/дебати, работа во парови и мали групи.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	240		
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 18 часови, проектни и самостојни задачи 112 часови и индивидуална работа 110 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава 18 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи 62 часови	
		16.2	Самостојни задачи 50 часови	
		16.3	Домашно учење 110 часови	
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови	70 бодови	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	15 бодови	
	17.3	Активност и учество	15 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовна посета на наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација и самоевалуација		
22.	Литература			
	22.1	Задолжителна литература		

P. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Bašić, J. Trbović, K. N. & Uzelac, S. eds	Poremećaji u ponašanju i rizična ponašanja: pristupi i pojmovna određenja	Edukacijsko- rehabilitacijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu.	2004
2.	Ilić Z.	Resocijalizacija mladih prstupnika	Defektološki fakultet, Beograd	2000
3.	Bašić J., Janković J.	Lokalna zajednica- Izvorište Nacionalne strategije prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih	Državni Zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, Zagreb	2003
4.	Hrnjica, S.	Škola po meri deteta	Institut za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerzitet u Beogradu	2004
5.	Киткањ, З	Престапничко однесување кај малолетните лица	Филозофски факултет, Скопје	2014
22.2	Дополнителна литература			
P. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Uzelac S. I suradnici	Odgoj i preodgoj djeteta i maloljetnika izvan institucije	Fakultet za defektologiju, Zagreb	1990
2.	Knežić B.	Образование и resocijalizacija	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd	2001
3.	Бешка П. В.	Конфликти-што претставуваат и како се разрешуваат	Филозофски факултет, Скопје	1995

		4.	Vajnbrener S.	Podučavanje dece s teškoćama u učenju u redovnoj nastavi	Kreativni centar, Beograd	2010
		5.	But D., Svorc L.	Uspešno čitanje i pisanje-tehnike za razvoj pismenosti	Kreativni centar, Beograd	2009
		6.	Kuli L. M.	Podučavanje dece s poremećajima mentalnog zdravlja i učenja u redovnoj nastavi	Kreativni centar, Beograd	2010
		7.	Hercigonja K. D	Moje se dijete mijenja-u čemu je problem	Školska knjiga, Zagreb	1996
		8.	Svetska zdravstvena organizacija.	ICD-10 klasif. mentalnih poremećaja i poremećaja ponašanja - klinički opisi i dijagn. uputstva	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd	1992.

1.	Наслов на наставниот предмет	Планирање на научното истражување			
2.	Код	ДП1044/18			
3.	Студиска програма	Специјална едукација и рехабилитација			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за дефектологија			
5.	Степен (прв, втор, трет)	Втор			
6.	Академска година/семестар	II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф.д-р Наташа Ангелоска Галевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Разбирање на различните истражувачки парадигми и нивната теоретско-филозофска заснованост				

	<ul style="list-style-type: none"> - Способност за идентификација и формулација на истражувачки проблем - Оспособеност за изработка на истражувачки проект, идентификација на одделните етапи и методолошки компоненти на истражувањето - Оспособеност за избор на адекватни истражувачки техники и инструменти за проучување на проблеми од областа на специјалната едукација и рехабилитација, познавање на нивните предности и слабости - Препознавање на соодветните процедури за анализа на нумерички и атрибутивни податоци - Критички однос кон научните факти - Научно-истражувачка љубопитност, одговорност, самостојност и тимска работа 			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Развојни тенденции во научно-истражувачката работа во специјалната едукација и рехабилитација; Теоретско-епистемолошки и методолошки проблеми; Видови научни истражувања; Научни факти и извори на податоци; Тек и етапи на научното истражување; Критериуми за избор на проблем за истражување; Изработка на план за истражување; Библиографија; Хипотези и варијабли; Популација и примерок; Избор на истражувачки постапки и инструменти; Квантитативна и квалитативна анализа на податоци; Содржина и структура на извештај од истражување; Етика во истражувачката работа;</p>			
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Предавања, работилници со користење на интер-активни методи, предавања со примена на ИКТ, употреба на различни аудио-визуелни и дидактички медиуми за активно учење, проектна работа, истражувачки семинарски работи, есеи, библиографии со информативен и критички карактер, симулации, рефлексии, водено самостојно учење</p>			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180 часови		
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 13 часови, проектни и самостојни задачи 100 часови и индивидуална работа 67 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	13 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	60 часови
		16.2	Самостојни задачи	40 часови

		16.3	Домашно учење	67 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови		70 бодови	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови	
	17.3	Активност и учество		15 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		редовна посета на наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анализа и следење на постигањата на студентите (резултат на тест, квалитет на проектните задачи, мотивација, тимска работа, активност, самостојност, критичност, итн) Повратна информација од студентите преку анонимни евалуациски листи		
22.					
	22.1	Задолжителна литература			
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Ангелоска-Галевска, Наташа	Планирање на научното истражување	Скопје: Филозофски факултет.
		2.	Cohen, L., Manion, L., Morrison, K.	Research Methods in Education	London: Routledge
22.2	Дополнителна литература				

Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Alan Bryman,	Social Research Methods	Oxford UP	2008
2.	Ангелоска-Галевска, Н.	Квалитативни истражувања во воспитанието и образованието (стр.16-73)	Битола:Киро Дандаро	1998
3.	Кожух, Б. Ангелоска Галевска, Н.	Статистичка анализа на податоци	Скопје:Филозофски факултет	2008

Предметна програма од втор циклус на судии	
1.	Наслов на наставниот предмет
2.	Код
3.	Студиска програма
4.	Организатор на студиската програма

Психологија на деца со специфични тешкотии во учењето

ДП501И/18

Специјална едукација и рехабилитација

Институт за дефектологија

	(единица, односно институт, катедра, оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет)	втор			
6.	Академска година/семестар	I/II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф.д-р Орхидеја Шурбановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите на последипломски студии да ги збогатат своите теоретски знаења и вештини со најновите истражувања во областа на психологија на деца со специфични тешкотии во учењето, со специфичностите во нивниот развој на и феномените поврзани со тешкотиите во учењето како дислексија, дисграфија, дискалкулија и др.				
11.	Содржина на предметната програма: Процесот на читање; Дислексија, дисграфија, дискалкулија, диспраксија: дефинирање, критериуми за детерминирање, причини за нивно појавување; Поучување на дете со дислексија; Психолошки аспекти: самодовербата на децата со специфични тешкотии во учењето, одржување на самодовербата кај децата од страна на наставниците и родителите; Влијание на ставовите во општеството за специфичните тешкотии во учењето (дислексија, дисграфија, дискалкулија, диспраксија).				
12.	Методи на учење: предавања, дискусија, практични вежби				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180			
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 13 часови, проектни и самостојни задачи 57 часови и индивидуална работа 100 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	13 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	57 часови	
		16.3	Домашно учење	110 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			70 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и			15 бодови

		усна)				
	17.3	Активност и учество			15 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Каровска Ристовска А. Кардалеска Љ. Ајдински Г. Шурбановска О.	Процена и стратегии за работа со ученици со дислексија, дисграфија, дискалкулија и диспраксија	Филозофск и факултет	2017
		2.	Lawrence, D.	Understanding Dyslexia	McGawHill Open University Press	2009
	3.	Golubović, S.	Disleksija	Univerzitets ka štampa Beograd	2000	
	22.2	Дополнителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Davis R.	The Gift of Dyslexia: Why Some of the Smartest People Can't Read and how They	Penguin	1997

Can Learn				
Предметна програма од втор циклус на судии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Лингвистички аспекти на дислексијата		
2.	Код	ДП502И/18		
3.	Студиска програма	Специјална едукација и рехабилитација		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за дефектологија		
5.	Степен (прв, втор, трет)	втор		
6.	Академска година/семестар	I/II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити 6
8.	Наставник	доц. д-р Љубица Кардалеска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на теориските постулати и приоди во поимањето на Дислексијата со акцент на лингвистичките манифестации и можности за интервенција; Продлабочување на знаењата за сегментите на читачката писменост; Педагошки импликации.			
11.	<p>Содржина на предметната програма: Теории и дефиниции за дислексијата. Традиционални и нови гледишта за причинителите и толкување на отстапувањата од нормите за совладаноста на вештината читање. Толкување на јазичните карактеристики на поединецот: со осврт на фонолошката свесност, краткотрајната вербална меморија и брзина на именување врз основа на слика. Прецизност во препознавањето и брзина на декодирање на пишаната форма на зборовите, како и тешкотии на ниво на морфологија и синтакса. Разгледување на можни нарушувања во повисоките нивоа на разбирање на текстот (разбирање на основната идеја и заклучок). Познавање на ортографијата и степен на совладаност на преносот од графичка во гласовна/фонетска форма. Фонемска и фонолошка свесност. Слог. Алитерација. Рима. Ритам. Морфолошка структура на зборот.</p> <p>Улогата на работната меморија врз читањето. Лексички процеси и текстуална база. согледување на поврзана структура на идеи заради разбирање на текстот. Техники за надминување на тешкотии со разбирање на текстот. Подобрување на вештините на декодирање, флуентност, начини за самопроверка на разбирањето на текстот, повисоки нивоа на разбирање на текстот. Диференцирање на вештини на читање од стратегии на читање. Автоматизирање на вештината читање. Активно читање. Важноста на активното читање и саморегулација. Методи за подобрување на</p>			

	<p>читачката писменост. Преку наративни и експозиторни текстови. Важноста на подобрувањето на активниот продуктивен речник како и рецептивниот речник и пасивното препознавање и збогатување на зборовниот фонд. Пронаоѓање на експлицитни, независни податоци, како и пронаоѓање скриени податоци, имплицитни податоци, како и нови концепти во текстови со различни степени на сложеност.</p> <p>Поврзаноста на дислексијата и учењето мајчин и странски јазик. Интервенции и пристапи.</p>			
12.	Методи на учење: предавања, вежби, семинарски/преводи, консултации, мултимедија			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180		
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 13 часови, проектни и самостојни задачи 97 часови и индивидуална работа 70 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	13 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	50 часови
		16.2	Самостојни задачи	47 часови
		16.3	Домашно учење	70 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови		70 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови
	17.3	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен	Редовност во наставата и реализација		

	испит	на тековните задолженија			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Egbert, M.H. Assink (Ed.)	Literacy acquisition and social context	Harvester Wheatsheaf	1995
	2.	Elliot, J.G., Grigorienko, E.I.	The Dyslexia Debate	Cambridge University Press	2014
	3.	Pickering, S.J.	Working memory and Education	Elsevier, Academic Press	2006
	4.	Sternberg, R.J.	Kognitivna psihologija	Slap, Jastrebarsko	2004
	5.	Thompson, G.B., Tunmer, W.E., Nicholson, T.	Reading Acquisition Processes	Multilingual Matters LTD, Clevedon	1993
	6.	Каровска Ристовска А. Кардалеска Љ. Ајдински Г.	Специфични тешкотии во учењето (дислексија, дисграфија, дискалкулија и диспраксија)	Филозофск и факултет	2016
22.2	Дополнителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Bishop, D., Snowling, M.J.	Developmental Dyslexia and Specific Language Impairment: Same or Different? Psychological bulletin, Vol. 130 (6) 858-886	Department of experimenta l psychology, Oxford University	2004
	2.	Gough, P.B.,	Decoding, reading and	SAGE	1986

			Tunmer, W.E.	reading disability. Remedial and Special Education,7, 6-10.	Journals	
		3.	Stanovich, K.E.	Mathew effects in reading.	5. Conferencia Europea de lectura, Salamanca.	1987

Предметна програма од втор циклус на судии					
1.	Наслов на наставниот предмет		Инклузивен курикулум за специфични тешкотии во учењето / Inclusive curriculum for specific learning difficulties		
2.	Код		ДП503И/18		
3.	Студиска програма		Специјална едукација и рехабилитација		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Институт за дефектологија		
5.	Степен (прв, втор, трет)		втор		
6.	Академска година/семестар		I/II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити 6
8.	Наставник		Доц. д-р Александра Каровска Ристовска		
9.	Предуслови за запишување на предметот		нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции):Стекнување на напредни знаења за развој на интегрирани пристапи до курикулумот и инструкциите во училиницата за лицата со специфични тешкотии во учењето. Стекнување на вештини за планирање, имплементирање и евалуирање на инклузивното образование во училиштата.				
11.	Содржина на предметната програма:Индивидуални разлики во учењето. Индивидуални стилови на учење. Интервенција и поддршка. Принципи за ефективна интервенција. Поддршка за учениците со специфични тешкотии во учењето. Мотивирање на ученици со специфични тешкотии во учењето. Стратегии за концентрација и организација. Инклузивен тим. Вклучување на родители. Улогата на компјутерите и информациската технологија.				

12.	Методи на учење: предавања, вежби, семинарски/преводи, консултации, мултимедија				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180			
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 13 часови, проектни и самостојни задачи 97 часови и индивидуална работа 70 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	13 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	50 часови	
		16.2	Самостојни задачи	47 часови	
		16.3	Домашно учење	70 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови		70 бодови	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови	
	17.3	Активност и учество		15 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност во наставата и реализација на тековните задолженија			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски; англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач

		1.	Kostelnik, Marjorie; Soderman, Anne; Whiren, Alice; Rupiper, Michelle	Developmentally Appropriate Curriculum: Best practices in Early Childhood Education	Pearson	2014	
		2.	Elbeheri, Gad; Everatt, John; Reid, Gavin	Motivating Children with Specific Learning Difficulties: A practical guide	Routhledge	2017	
		3.	Pumfrey, Peter; Reason, Rea	Specific Learning Difficulties (Dyslexia): Challenges and Responses	Routhledge	2003	
	22.2	Дополнителна литература					
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Mather, Nancy; Wendling, Barbara	Essentials of Dyslexia Assessment and Intervention	John Wiley&Son s	2011	
		2.	Hannell, Glynis	The Teacher's Guide to Intervention and IE	I Skyhorse Pub.	2015	
Предметна програма од втор циклус на судии							
1.	Наслов на наставниот предмет			Современи трендови во окупационата терапија			
2.	Код			ДП504И/18			
3.	Студиска програма			Специјална едукација и рехабилитација			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)			Институт за дефектологија			
5.	Степен (прв, втор, трет)			втор			
6.	Академска година/семестар			I/II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити 6	
8.	Наставник			Доц. д-р Оливера Рашиќ Цаневска Проф. д-р Наташа Чичевска Јованова			
9.	Предуслови за запишување на предметот						

10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметната програма е студентите на последипломските студии да обезбедат континуитет во своите знаења, подетално да се запознаат со иновациите, истражувањата и современите трендови во научната и практична заснованост на окупациона терапија и нејзината примена во лекувањето и рехабилитацијата на лицата инвалидност и деца со посебни образовни потреби, лица со ментални растројства, како и во работата со стари и хронично болните лица.			
11.	Содржина на предметната програма: Концепт и значење на окупацијата за зачувување и унапредување на здравствената и психофизичка благосостојба на корисникот. Историски и социјален аспект на окупационата терапија. Процесот на окупациона терапија низ призмата на различни модели на нејзина примена. (Биомеханички модел, Когнитивен модел, Интенционален релациски модел, Функционален групен модел, Модел на хумана окупација, Модел на моторна контрола, Модел на сензорна интеграција, Терапија со игра); Модел на функционална проценка и други видови проценки во окупационата терапија; Окупациона терапија во педијатрија; Окупациона терапија кај различни видови на развојни попречености; Окупациона терапија во психијатрија; Окупациона терапија во геријатрија; Релевантни научни истражувања во окупационата терапија.			
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, работилници, консултации, мултимедија			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180		
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 13 часови, проектни и самостојни задачи 97 часови и индивидуална работа 70 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	13 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	50 часови
		16.2	Самостојни задачи	47 часови
		16.3	Домашно учење	70 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови		70 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови
	17.3	Активност и учество		15 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)

		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	редовна посета на настава			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски и англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација			
22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Meriano Catherine, Latella Donna	Occupational therapy interventions – f-Function and occupations	Slack incorporated	2016
	2.	Boniface Gail, Seymour Alison	Using Occupational Therapy Theory in Practice	Wiley-Blackwell,	2012
	3.	Рашиќ-Цаневска Оливера	Окупациона терапија	Филозофск и факултет	2016
22.2	Дополнителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Creek Jennifer	The Core Concepts of Occupational Therapy: A Dynamic Framework for Practice	Jessica Kingsley Publishers	2010
	2.	G. Kielhofner	Research in occupational therapy Methods of Inquiry for Enhancing Practice	Davis company, Philadelphia	2006
	3.	Elain B. Wilson	Occupational Therapy for Children with	Whurr publisher,	1998

				Special Needs	London	
--	--	--	--	---------------	--------	--

Предметна програма од втор циклус на судии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Генетски аспекти на лицата со инвалидност
2.	Код	
3.	Студиска програма	Специјална едукација и рехабилитација

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филозофски факултет, Институт за дефектологија			
5.	Степен (прв, втор, трет)	втор			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Владимир Трајковски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - добивање на научни и продлабочени сознанија за генетиката на инвалидноста. - проширување на знаењата од основните принципи во хуманата генетика. - синтеза на научните сознанија за наследувањето и клиничката медицина, со што се настојува да се најде етиолошка основа за промените во наследната материја на инвалидноста. - запознавање со базичните поими, теоретски концепции и епириски сознанија за генетиката и нејзиното влијание врз инвалидноста. - разбирање на врската помеѓу генетиката и инвалидноста. - оспособеност за критичко промислување и самостојно истражување на генетиката на инвалидноста; - оспособеност за препознавање и дијагностицирање на болести и синдроми кои водат до инвалидност; - способност за прибирање, анализирање, оценка и презентирање на информации, идеи и концепти за клучните подрачја на генетиката, односно да покажува способност за синтетизирање и интегрирање на знаењата стекнати во текот на студиите. 				
11.	Содржина на предметната програма: Клеточна и молекуларна основа на наследувањето. Хромозоми и клеточна делба. Видови наследување. Синдроми и болести кои предизвикуваат ментална ретардација, аутизам, тешкотии во учењето, слушни и говорни нарушувања, визуелни нарушувања, моторни нарушувања: хромозмски синдроми; автосомно доминантни заболувања; автосомно рецесивни заболувања; X-врзани заболувања; полигенско мултифакториелни синдроми, митохондријални нарушувања. Генетско советување. Калкулација на ризикот. Генотерапија				
12.	Методи на учење: Предавања со активно учество на студентите (образложување, демонстрација, дискусија,				

	<p>примери, решавање на проблеми, работилници). Семинарски вежби (самостојно учење, дискусии, презентации, набљудување, тимска работа, студии на случај, критичко читање и пишување, играње на улоги, портфолио, евалуација, самоевалуација). Индивидуални и групни консултации.</p>			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180 часови		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	13 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	50 часови
		16.2	Самостојни задачи	47 часови
		16.3	Домашно учење	70 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови		70 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови
	17.3	Активност и учество		15 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	редовна посета на наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација		
22.	Литература			
	22.1	Задолжителна литература		

Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Трајковски В.	Хумана генетика и физиологија	Филозофски факултет, Институт за дефектологија	2018
2.	Turnpenny P, Ellard S.	Emerijeve Osnove Medicinske Genetike.	Medicinska naklada, Zagreb	2011
3.	Nussbaum RL, McInnes RR, Willard HF.	Thompson & Thompson Genetics in Medicine.	W.B. Saunders Company, Philadelphia,	2001
22.2	Дополнителна литература			
Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Трајковски В.	Хумана генетика	Филозофски факултет, Институт за дефектологија	2005
2.	Popić Palić F.	Humana genetika.	Univerzitet u Novom Sadu, Medicinski fakultet, Novi Sad,	2007
3.	Đelić N, Stanimirović Z.	Principi genetike	Elit Medica	2004

Предметни програми за предмети од листата на УКИМ

Предметна програма од втор циклус на судии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Академско пишување		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Специјална едукација и рехабилитација		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филозофски факултет, Институт за дефектологија		
5.	Степен (прв, втор, трет)	Втор		
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити 3
8.	Наставник	Проф. д-р Владимир Трајковски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - да се стекнат со основните и продлабочените знаења за академското пишување и да се оспособат за објавување научни трудови во списанија со фактор на влијание. - со пишување академски текстови да ги совладаат основните технички и методолошки правила на пишување. - да можат да истражуваат во библиотека. - да може критички да го анализираат и оценуваат трудот на други автори. - да умеат успешно да го презентираат својот труд. 			
11.	Содржина на предметната програма:			

	<p>Пристап до научни информации. Видови научни и стручни дела. Извори на научни информации. Презентации на научни собири. Пишување на научен труд за списание. Упатство за пишување поднесок за докторска дисертација. Пишување докторска дисертација. Пребарување библиографски и цитатни бази на податоци. Јазик и стил на научно дело. Наведување на извори и цитирање. Организација на ракопис за печатење. Одбирање на списание за објавување. Упатство до авторите. Поднесување труд за објавување. Рецензирање трудови. Критичко читање на научни трудови. Етика на публикување трудови. Плагијаторство во академското објавување. Отворен пристап до информации. Сциентометрија. Социјалните медиуми во научното публикување.</p>			
12.	Методи на учење: предавања со дискусии			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часови		
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 6 часови, проектни и самостојни задачи 44 часови и индивидуална работа 40 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	6 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	14 часови
		16.2	Самостојни задачи	30 часови
		16.3	Домашно учење	40 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови		60 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови
	17.3	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен	редовна посета на наставата		

	испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација и самоевалуација		
22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Hartley J.	Academic Writing and Publishing	Routledge	2008
	2.	Kundačina M, Bandur V.	Akademsko pisanje	Učiteljski fakultet, Užice	2007
	3.	Спироски МЖ.	Научниот труд - да се напише и да се објави	Институт за имунобиологија и хумана генетика	2002
22.2	Дополнителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Bailey S.	Academic Writing A Handbook for International Students	Routledge	2006
	2.	Трајковски В.	Етика на објавување на стручно-научни трудови	Годишен зборник на Филозофск и факултет	2011
	3.	Трајковски В.	Плагијаторство во научната работа.	Годишен зборник на Филозофск и факултет	2012

Предметна програма од втор циклус на судии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Дислексија и дисграфија / Reading and writing difficulties		
2.	Код			
3.	Студиска програма			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за дефектологија		
5.	Степен (прв, втор, трет)	втор		
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити 3
8.	Наставник	Доц. д-р Александра Каровска Ристовска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		

10.	Цели на предметната програма (компетенции):Стекнување на напредни знаења за основните методи на читање и пишување. Стекнување на напредни знаења за идентификација на дислексијата и дисграфијата. Стекнување на знаења за рана интервенција на деца со дислексија и дисграфија. Стекнување на знаења за рехабилитационите методи, техниките за работа и развојна инклузивен курикулум за ученици со дислексија и дисграфија.			
11.	Содржина на предметната програма: Дефинирање на читањето од психолошки и физиолошки аспект; Фази во усвојување на читањето; Модели на читање; Теории за дислексија; Влијанието на дезориентацијата кај лицата со дислексија; Дефиниција, видови и симптоми на дислексија; Причинители на дислексија; Процена на деца со дислексија (Тест за откривање на деца со дислексија во основно и средно училиште); Рана интервенција на деца со дислексија; Методи на рехабилитација и инклузивен курикулум за ученици со дислексија; Возрасни лица со дислексија. Вештина на пишување; Дефиниција и видови дисграфија; Причинители на дисграфија; Процена на деца со дисграфија; Методи за третман на деца со дисграфија.			
12.	Методи на учење: предавања, вежби, семинарски/преводи, консултации, мултимедија			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90		
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 6 часови, проектни и самостојни задачи 44 часови и индивидуална работа 40 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	6 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови
		16.2	Самостојни задачи	24 часови
		16.3	Домашно учење	40 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови		70 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови
	17.3	Активност и учество		15 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност во наставата и реализација на тековните задолженија			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски; англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Davis, RD. Braun, EM.	The gift of dyslexia	The Berkley Publishing group	1994
	2.	Sutherland, J. Green, M.	Dysgraphia: Causes, Connections and Cured	Berne Convention, USA	2012
	3.	Christo, C., Davis, J., Brock, SE.	Identifying, Assessing and Treating Dyslexia at school	Springer, New York	2009
22.2	Дополнителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Nicolson, R. Fawcett, A.	Dyslexia screening test	Psychological Corporation Europe	2004
	2.	Baumer BH	How to teach your dyslexic child to read: A proven Method for Parents and Teachers	Kensington Publishing Corp. New York	1996
	3.	Miles, TR., Miles, E.	Стогодини дислексија	Наклада, Слап; Загреб	2004

1.	Наслов на наставниот предмет	Вонинституционална заштита и рехабилитација на лица со инвалидност
2.	Код	ДП 235И
3.	Студиска програма	Специјална едукација и рехабилитација
4.	Организатор на студиската	Институт за дефектологија

	програма (единица, односно институт, катедра, оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет)	Втор			
6.	Академска година/семестар	II семестар	7	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	Доц. д-р Наташа Станојковска-Трајковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на научни и продлабочени сознанија за професионалната ориентација на лицата со пречки во развојот, нивното работно оспособување и формите на оспособување за работа, како и вработувањето на овие лица, законските основи и формите на вработување.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Лица со инвалидност. Заштита и рехабилитација на лицата со инвалидност: поим, дефиниција, цел, услови и принципи на рехабилитацијата. Задачи и методи на рехабилитацијата. Вонинституционални форми на заштита. Професионална ориентација: цел и задачи. Процесот и проблемите во ориентацијата. Современиот статус на професионалната ориентација. Професионална рехабилитација. Лична асистенција.</p> <p>Работно оспособување: дефиниција, принципи, методи и форми. Организација на работното оспособување според видот и степенот на попреченост.</p> <p>Вработување: меѓународни искуства. Законската основа на вработувањето во Република Македонија: вработување во заштитни друштва. Поддржано вработување</p>				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, дебати, работилници, самостојна работа, истражувачки активности, групна работа, индивидуална работа, индивидуални и групни консултации.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 6 часови, проектни и самостојни задачи 44 часови и индивидуална работа 40 часови			

15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	6 часови		
	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови		
		16.2	Самостојни задачи	24 часови		
		16.3	Домашно учење	40 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1	Тестови (2 теста x35 поени). минимум 18 поени		70 бодови		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови		
	17.3	Активност и учество		15 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	редовна посета на наставата				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Петров, Р., Ѓурчиновска, Л.,	Заштита и рехабилитација на лица со инвалидност	Филозофски факултет, Скопје	2008

		Станојковска Трајковска, Н.			
	2.	Каљача С. Милисављевиќ Ј. М.	Живот у заједници особа са интелектуалном ометеношќу	Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију	2013
22.2	Дополнителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Петров, Р., Копачев, Д., Такашманова- Скопловска, Т.	Деинституционализација на деца со тешка ментална ретардација	Филозофски факултет, Скопје	2004
	2.	Петров, Р.	Лица со инвалидност Професионална ориентација, оспособување и вработување	Филозофски факултет, Скопје	2007
	3.	Мицли Џ.	Социјална заштита во глобален контекст	Арс Ламина ДОО	2012

Предметна програма од втор циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Инклузивно образование на ученици со моторни нарушувања		
2.	Код	ИО113И/18		
3.	Студиска програма	Специјална едукација и рехабилитација		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за дефектологија		
5.	Степен (прв, втор, трет)	втор		
6.	Академска година/семестар	I/II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити 3
8.	Наставник	Проф. д-р Наташа Чичевска Јованова Доц. д-р Оливера Рашиќ Цаневска		
9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметната програма е студентите на последипломски студии да ги надополнат своите знаења и подетално да се запознаат со современите трендови, најновите согледувања и истражувањата од областа на инклузивното образование и инклузивната практика за учениците со моторни нарушувања.			
11.	Содржина на предметната програма: Поими и терминологија што се применува во полето на инклузивно образование; Видови и степени на моторни нарушувања и начин на работа со истите во инклузивна училница; Методи, техники, инструменти за работа со ученици со моторни нарушувања во рамките на инклузивниот процес; Неопходни адаптации и модификации за успешна реализација на инклузивниот процес; Индивидуален образовен план; Асистивна технологија;			
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, работилници, консултации, мултимедија			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90		
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 6 часови, проектни и самостојни задачи 44 часови и индивидуална работа 40 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања –	6 часови

			теоретска настава		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	24 часови	
		16.3	Домашно учење	40 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови		70 бодови	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови	
	17.3	Активност и учество		15 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	редовна посета на настава			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Mark Fox	Including children 3-11 with physical disabilities	David Fulton Publishers, London
		2.	Pilla A.C. Pickles	Inclusive Teaching, Inclusive Learning (Managing the	David Fulton Publishers,
				Година	

				curriculum for children with severe motor learning difficulties)	London	
	22.2	Дополнителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	3.	Garry Hornby	Inclusive Special Education Evidence- Based Practices for Children with Special Needs and Disabilities	Springer New York Heidelber g Dordrecht London